

מסורת הש"ס

(א) וחסים לו: (ג) [קנתן (ה) (לשל טו:)] קנתן קב: (ד) (שס), (ו) [פי שלל יתשדו הנוגט בו כי לאלכו נגט בו הילק גורו בו טומאה כי ערוך ערך חשו ע"ש יעזב ופשת נחמד ולפי' יתשד קושת מוספות ד"ה משום חשדי כהונה], (ז) [חולין עב: (גנ), (ז) [ערוינין קב. ועינן], (ח) כס"ח: הירך, (ט) ויקרא טו, (י) [ע"כ], (יא) [שמות טט, (ב) כס"ח: ומהירין], (יב) [ועינין מוס' לקמן קל: ד"ה אחד ובשנת כ: ד"ה אחד ובסוכה כ: ד"ה אחת וקדושין יג: ד"ה כסס ובמזבח כ: ד"ה אחד וחסים לב: ד"ה ח' הכי ובמנחת פג: ד"ה ר"ח], (יג) [ועינין פסקי מוס' וחסים יד: ד"ה טעמא סעף סט], (יד) [שנת קלג], (טו) [וע"כ מוס' סנהדרין מה: ד"ה משמשין כ"ו].

הגהות הב"ח

(א) גמרא ויש עליו כוית בשר במקום אחר אין זו: (ב) תוס' ד"ה כשהוא וכו' לרבינו גרש"ה ל"ג ניב פי' הלא סוגיא ס"ל הלא טעמא משום הפסד קדשים אבל לא כהנה דקאמר דלמא אכל נורה אלא ס"ל דלמא ודאי הפסד קדשים:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה הרי זה בלתי כדאמר בפ"ש. עיין לקמן דף ט"ז ע"א ע"כ ד"ה מולא: תוס' ד"ה משום חשדי כהונה י"ל דאף לישעיהו עיין סנהדרין מה ע"ש ד"ה משמשין:

מוסף רש"י

הפיגול והנותר מטמאין את הידיה. ואע"פ שאין אכל מטמא אדם, גזרו עליון למחא מיעה את הידיה ולא למחא את הגוף (לעיל טו). מאן דמתני אפיגול חשדי חשדי כהונה. גזרו עליו טומאה שלא יפגולו גזר הפסד את העצם, ועוד ששלמים מן זבחן לשתן כסן אלא מה זשוק ושתן כבוד לשם תפלת כד לאוכלן כולם ומשה הכי גזרו טומאה (לקמן עב. ועי' ברש"י, טו). ומאן דמתני אנתר משום עצלי כהונה. שלא ימעלו בלפיתן (לעיל טו). אורכין. שכן רכין אבירי חסון חיצור (חולין עג). דמפרתי. מפרוהי (ביצה ג. ע"ש). בני חבורה. הנמנן על הפסד, זריזין הן. דכל העוקבין בקדשים זריזין ומתנים (ערוינין קב).

מוסף תוספות

א. [ד]קאי אקרא. אמת' מנוחה כ: ד"ה אמת. ב. אבל הכה ובהחולין לא קאי אמירי אין להקפיד איהו משום חילול. מוס' שאלן. ג. דאי אפשר שיהו ישרוף ומגורת מן המחא שבפנים. מוס' שאלן. ועי' הגהות הב"ח סלן. ד. דאפי' ע"י גומרתא לא הוי קרא דואכלו את הבשר דרוקא כל הבשר, אפי' חשדי כהונה, כיון שאי אפשר שלא ישרוף מעט מן המוח. שם. ה. אע"כ דבלאו הכי איכא לאו דכל חותרי. מוס' סנהדרין מה: ד"ה משמשין. ו. דאז לא הוי נוגיעת בשעת פירושין כיון שבכח נפירי. מוס' שאלן. ז. [ד]התם לענין איסור שבת מיירי. שם.

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

לא הכי קאמר כו'. לעולם אכילה במקום שצירה זעין ואחד עמם שאין עליו כוית זכר דקאמר הכי קאמר אין עליו זכר מצחוץ ויש בתוכו מוח מבפנים ובמקום שצירה ואשמעינן דלכילת מוח אכילה היא: והסניא. בניחומא דקאמר לזכר לשזר עמם שנתוכו מוח ולא אמרינן למי עשה דואכלו את הבשר וידחה את לא תעשה דצירה: ומה אני מקיים ואכלו את הבשר זכר לא תעשה דמוח לא דלכילת לאוקמה בזמון נמי ועל ידי גחלת דלא מנריך ליה קרא מילתא דלמי זכר לדי תקלה דילמא פקע: שאין סלמוד לומר. שלא הוכרז ללמד איסור שצירה: אכר שיאל מקלמו. ולריך לחמוך את אינקרייני: עד שמגיע לעלם וקולף. הבשר שלא יאל: עד שמגיע לפרק. שמתחברין סס שני עצמות: וחוסך. את הפרק ומשליך את העלם שיאל מקלמו ויאל זכר הנקלף: נקלוף נה פורסא. במקום שצירה סביב: משום פקע. שמה יפקע וישזר תחת הבשר כשיכה על מקום הקלוף: נקולית. רודניל של הידיה ליש זו מוח מתוכו לא מהניא ליה קליפה: ממטמאין את הידיה. מדרבנן: חד אמר משום חשדי כהונה: שחשדין לפגל קרבן משום איצה גזרו על הפיגול שימנה את הידיה כדי שיהא זה כריך להטביל ידיו קודם שיגע בקודש ויטריחוהו:

והד אמר משום עצלי כהונה. הממעללים בצלילת קדשים גזרו טומאה על הנותר כדי להטריחו עליהם: מר מסני. טעמא דיד' חשדי אפיגול ומר מתני טעמא דידיה עצלי אנתר: מר מסני. זין פיגול זין נותר זכויה גזרו רבנן דליטמאו: לאיסורו. כשיעור איסור אכילתו שהוא חייב עליו בזכות: טעמא. כשיעור טומאת אוכלים דאורייתא בזכיה: הא קא מיטמי. פנימי מחמת מגעו של יוצא המחוצר לו: ומשני טומאה זית הסתרים היא. כל מגע חיצור זית הסתרים שאין במקום מגעו נראה. וטומאת זית הסתרים נפקא לן בזממא נדה דלא מיטמיא מוידו לך טעף זמיס' צפ' יוצא דופן (דף מג). דבעינן נגיעה זידיס שהן גזרו: ולרבינא דאמר. צפרק זהמה המקשה (חולין עג). לגבי מגע חיצור לאוכלים כמאן דמפרתי דמו ולא הוי חיצור ולא מגע זית הסתרים מיקרי: דליס זיה כוית. צלות. קנת: שיאל מחצורה לחצורה. לקמיה' מפרש לו. תעשה דלייה: מאי לאו עינין. מלטמא: ואסור. לאכול כשאר יוצא חוץ למחילה דמחילת פסח מקום אכילתו היא ואפילו הכי קתני טהור: לא טהור ומותר. דלא פסול יוצא אית זיה אכל יוצא חוץ למחילה לעולם אימא לך דמטמא: הכי זה זלל תעשה. כדאמר * צפרק כל שעה (לעיל מה). לא יאכל כי קש הס' כל שצדק פסול זכר הכמוז ליתן לא תעשה על אכילתו אלמא יוצא חשיב ליה ואפי' הכי קתני טהור: בשלמא למאן. דמתני אפיגול ונותר כביצה מני לתרוזי דגזרו טומאה נמי איזנא והאי דקתני טהור כביצה: שיש רביס ומוריס' זה אמת וזה מלהוילא ולא אינטריך לחמוריי עלייה שלא יצאו לדי יליאה:

פה. אחד שביעי פסחים

אחד עמם שיש בו מוח ואחד עמם שאין בו מוח. הכה מוכרי שאינו פשוט קודם וכן צפ' הכולן (בימות מל). כל הנשים לא ינשאו עד ג' חדשים אחד זמולות ואחד אלמנות כו' תנא נמי זרישא זמולות שאינו פשוט והיכא דליכא פלוגתא או קאי אקרא דרך להוכיח פשוט קודם כההיא דרשא

השנה (דף עז): דתנן אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחנן זון זכאי שיהו מוקעין אלא ביצנה אמרו לו ל' יצנה כו' כלומר כיון שפשוט ל' שמוקעים ביצנה כך כל מקום שיש צ"ד וכן צבצא קמא (דף עז): אחד זור אחד שיהו ומערה דקאי אקרא דכתיב זור וכן צסוטה (דף מג). אחד הזונה ואחד הלוהק כו' * וכן צפ"ק דסוכה (דף כ). גבי א' גולה וא' קטנה כו' *:

בשהוא אומר ועצם לא יאכלו בו בפסח שני בו. צפ' כד מטמא זעמא שצירה (דף עז) יליף מהכל דלין עשה דומה ל"ת צקדשים מדתכזר רחמנא גבי פסח ועלם לא תשזרו צו וקשה היכי יליף מינה ואמאי נמי כריך קרא הכה הא בעידנא דמיעקר לאו לא מקיים עשה ועוד קשה לרשב"א דהכל אפשר לקיים שיהיה על ידי גומרתא דהסורף בעצמות אין זו משום שצירה עלם וקיימא לן * דליכא דיכול לקיים שיהיה לא אתי עשה ודמי ל"ת ומירך רבינו חיים לרשב"א * דלרצא שפירש לעיל בגומרתא דלסורף משום הפסד קדשי' * אתי שפיר: משום חשדי כהונה. וא"ת כמו כן לא יחשוש לעשות בטומא' * לרשב"א לרשעים חמורה להטומאה * כדאמרין בימא * (דף עז). ללמדך שחמורה עליהן טהרת כלים יומר משפיות דמיס' * טומאת בית הסתרים היא. וא"ת המינה ל' יוסף אלא ל' מאלי דפליגי עליה ומיימי לה צפ' זהמה המקשה (חולין עב): דאית ליה דמטמא מאי איכא למימר וי"ל לרבינא לן כו' יוסף לגבי ר' מאלי: ולרבינא דאמר היבירי אובלין כמאן דמפרתי בו. וא"ת זלל רבינא כיון דס"ד דליכא שיעור לטמוי זמה שיאל לחוץ הוה מני לאקשוי דמסקינן צפרק זהמה המקשה (שם) דמודה ר' יוסי זשגל על שלש הצלות מצגד גזול דצשעת פרישעו מאליזי מקבל טומאה מאליזי וכו' כהה וי"ל דליכא לאוקומה נגמיות זכל כהן וכן משני צפ' אמרו לו (כדמות טו): גבי אכר המדולדל צלדס טהור מינה הכה כיון שאינו חוסך העלם אלא חוסך כציו' העלם אינו יכול להחזי זכל כמו זצירושלמי מוקי זמוןך ומשליך זמעט מעט: דבני חבורה זריזין הן כי קמיבעיא לן יוצא חבורה ששים. וא"ת דצפ' המולא תפילין (ערוינין קב). משמע איכפא דקאמר כהנים זריזין הן אמרינן זני חצורה זריזין הן לא אמרינן ומירך ר"י ללא דמי' דגבי זני חצור' שייך למיגזרו טפי שמנא יתמה מלגבי כהנים דהא מילתא לא שייכא לפסח כלל אכל זמדיד שייך לפסח כגון יוצא זריזין זני חצורה יומר מכהנים: הולאה

אכילתו בכוית, אף איסור נגיעתו בכוית. וחד אמר כביצה כטומאת אוכלין. איבעיא להו בשר היוצא חוץ למחיצתו ונפסל גזרו בו טומאה או לא. ואיתנין למפשט לה ממחין דתנן אבר שיצא מקצתו חוץ כו' ואי אמרת גזרו בו אע"פ שחכותו ומפרישו מן הבשר הנשאר באבר מבפנים מאי הוי, גם הבשר שבפנים נטמא מן הבשר שיצא. ושנינו נגיעת הבשר בבשר ומפרישו מן הבשר המקשה ליל. וכבר פירשוהו בפרק בהמה המקשה ליל. ולשם רבינא מפרקי אפילו רבנן חיצורי אוכלין כמאן דמפרקי ידיו וקא נענו אהרדי, וכן אמרין מ"ט גזרו בו רבנן טומאה משום חשדי כהונה שלא יחשדו הנוגע בו כי לאכלו נגע בו, הלכך גזרו בו טומאה שלא יבוא ליגע בו כלל. וחד מתני אנתר מפני שנתעצלו בו והיחיהו להיות נותר. חד מתני כוית מטמא הידיה כהאיסור אכילתו, מה איסור

אכילתו בכוית, אף איסור נגיעתו בכוית. וחד אמר כביצה כטומאת אוכלין. איבעיא להו בשר היוצא חוץ למחיצתו ונפסל גזרו בו טומאה או לא. ואיתנין למפשט לה ממחין דתנן אבר שיצא מקצתו חוץ כו' ואי אמרת גזרו בו אע"פ שחכותו ומפרישו מן הבשר הנשאר באבר מבפנים מאי הוי, גם הבשר שבפנים נטמא מן הבשר שיצא. ושנינו נגיעת הבשר בבשר ומפרישו מן הבשר המקשה ליל. וכבר פירשוהו בפרק בהמה המקשה ליל. ולשם רבינא מפרקי אפילו רבנן חיצורי אוכלין כמאן דמפרקי ידיו וקא נענו אהרדי, וכן אמרין מ"ט גזרו בו רבנן טומאה משום חשדי כהונה שלא יחשדו הנוגע בו כי לאכלו נגע בו, הלכך גזרו בו טומאה שלא יבוא ליגע בו כלל. וחד מתני אנתר מפני שנתעצלו בו והיחיהו להיות נותר. חד מתני כוית מטמא הידיה כהאיסור אכילתו, מה איסור

אכילתו בכוית, אף איסור נגיעתו בכוית. וחד אמר כביצה כטומאת אוכלין. איבעיא להו בשר היוצא חוץ למחיצתו ונפסל גזרו בו טומאה או לא. ואיתנין למפשט לה ממחין דתנן אבר שיצא מקצתו חוץ כו' ואי אמרת גזרו בו אע"פ שחכותו ומפרישו מן הבשר הנשאר באבר מבפנים מאי הוי, גם הבשר שבפנים נטמא מן הבשר שיצא. ושנינו נגיעת הבשר בבשר ומפרישו מן הבשר המקשה ליל. וכבר פירשוהו בפרק בהמה המקשה ליל. ולשם רבינא מפרקי אפילו רבנן חיצורי אוכלין כמאן דמפרקי ידיו וקא נענו אהרדי, וכן אמרין מ"ט גזרו בו רבנן טומאה משום חשדי כהונה שלא יחשדו הנוגע בו כי לאכלו נגע בו, הלכך גזרו בו טומאה שלא יבוא ליגע בו כלל. וחד מתני אנתר מפני שנתעצלו בו והיחיהו להיות נותר. חד מתני כוית מטמא הידיה כהאיסור אכילתו, מה איסור

אכילתו בכוית, אף איסור נגיעתו בכוית. וחד אמר כביצה כטומאת אוכלין. איבעיא להו בשר היוצא חוץ למחיצתו ונפסל גזרו בו טומאה או לא. ואיתנין למפשט לה ממחין דתנן אבר שיצא מקצתו חוץ כו' ואי אמרת גזרו בו אע"פ שחכותו ומפרישו מן הבשר הנשאר באבר מבפנים מאי הוי, גם הבשר שבפנים נטמא מן הבשר שיצא. ושנינו נגיעת הבשר בבשר ומפרישו מן הבשר המקשה ליל. וכבר פירשוהו בפרק בהמה המקשה ליל. ולשם רבינא מפרקי אפילו רבנן חיצורי אוכלין כמאן דמפרקי ידיו וקא נענו אהרדי, וכן אמרין מ"ט גזרו בו רבנן טומאה משום חשדי כהונה שלא יחשדו הנוגע בו כי לאכלו נגע בו, הלכך גזרו בו טומאה שלא יבוא ליגע בו כלל. וחד מתני אנתר מפני שנתעצלו בו והיחיהו להיות נותר. חד מתני כוית מטמא הידיה כהאיסור אכילתו, מה איסור

אכילתו בכוית, אף איסור נגיעתו בכוית. וחד אמר כביצה כטומאת אוכלין. איבעיא להו בשר היוצא חוץ למחיצתו ונפסל גזרו בו טומאה או לא. ואיתנין למפשט לה ממחין דתנן אבר שיצא מקצתו חוץ כו' ואי אמרת גזרו בו אע"פ שחכותו ומפרישו מן הבשר הנשאר באבר מבפנים מאי הוי, גם הבשר שבפנים נטמא מן הבשר שיצא. ושנינו נגיעת הבשר בבשר ומפרישו מן הבשר המקשה ליל. וכבר פירשוהו בפרק בהמה המקשה ליל. ולשם רבינא מפרקי אפילו רבנן חיצורי אוכלין כמאן דמפרקי ידיו וקא נענו אהרדי, וכן אמרין מ"ט גזרו בו רבנן טומאה משום חשדי כהונה שלא יחשדו הנוגע בו כי לאכלו נגע בו, הלכך גזרו בו טומאה שלא יבוא ליגע בו כלל. וחד מתני אנתר מפני שנתעצלו בו והיחיהו להיות נותר. חד מתני כוית מטמא הידיה כהאיסור אכילתו, מה איסור

אכילתו בכוית, אף איסור נגיעתו בכוית. וחד אמר כביצה כטומאת אוכלין. איבעיא להו בשר היוצא חוץ למחיצתו ונפסל גזרו בו טומאה או לא. ואיתנין למפשט לה ממחין דתנן אבר שיצא מקצתו חוץ כו' ואי אמרת גזרו בו אע"פ שחכותו ומפרישו מן הבשר הנשאר באבר מבפנים מאי הוי, גם הבשר שבפנים נטמא מן הבשר שיצא. ושנינו נגיעת הבשר בבשר ומפרישו מן הבשר המקשה ליל. וכבר פירשוהו בפרק בהמה המקשה ליל. ולשם רבינא מפרקי אפילו רבנן חיצורי אוכלין כמאן דמפרקי ידיו וקא נענו אהרדי, וכן אמרין מ"ט גזרו בו רבנן טומאה משום חשדי כהונה שלא יחשדו הנוגע בו כי לאכלו נגע בו, הלכך גזרו בו טומאה שלא יבוא ליגע בו כלל. וחד מתני אנתר מפני שנתעצלו בו והיחיהו להיות נותר. חד מתני כוית מטמא הידיה כהאיסור אכילתו, מה איסור

אכילתו בכוית, אף איסור נגיעתו בכוית. וחד אמר כביצה כטומאת אוכלין. איבעיא להו בשר היוצא חוץ למחיצתו ונפסל גזרו בו טומאה או לא. ואיתנין למפשט לה ממחין דתנן אבר שיצא מקצתו חוץ כו' ואי אמרת גזרו בו אע"פ שחכותו ומפרישו מן הבשר הנשאר באבר מבפנים מאי הוי, גם הבשר שבפנים נטמא מן הבשר שיצא. ושנינו נגיעת הבשר בבשר ומפרישו מן הבשר המקשה ליל. וכבר פירשוהו בפרק בהמה המקשה ליל. ולשם רבינא מפרקי אפילו רבנן חיצורי אוכלין כמאן דמפרקי ידיו וקא נענו אהרדי, וכן אמרין מ"ט גזרו בו רבנן טומאה משום חשדי כהונה שלא יחשדו הנוגע בו כי לאכלו נגע בו, הלכך גזרו בו טומאה שלא יבוא ליגע בו כלל. וחד מתני אנתר מפני שנתעצלו בו והיחיהו להיות נותר. חד מתני כוית מטמא הידיה כהאיסור אכילתו, מה איסור

עין משפט גר מצוה

צח א מיי פיי מהל' ק"פ הלכה ג: [צח] א מיי פ"ח מהלכות אבות הטומאה הלכה ג: צח ג מיי פ"ט מהל' ק"פ הלכה ג: ק ד מיי פ"ח מהל' אבות הטומאה ה' ה:

תורה אור השלם

1. בבית אהרן יאכל לא תוציא מן הבית מן הקשר החוץ ועצם לא תשברו בו: שמה יב מו יאכלו את הקשר בקליה דהוה צלי אש ומצות על מדרים יאכלוה: שמות יב כ 3. לא ישאירו מקננו עד בקר ועצם לא יישבר בו ככל חקת דפסח יעשו אהו: במדבר ט ב

לעני רש"י

אינקרייני. ד. לחוץ (חריץ). ירודניל. עצם הירך.

רבינו הגנאל

רבינו ריש לקיש הכי קתני, אחד עמם שיש עליו כוית בשר במקום זה מבחוץ ואחד עמם שאין עליו כוית בשר מבחוץ ויש בו כוית מוח בפנים, יש בו משום שצירה עצם. והמתני הכי ועצם לא תשברו בו אחד עמם שיש בו כוית במקום שצירה, ואחד עמם שאין בו מוח [במקום שצירה] ומה אני מקיים ואכלו את הבשר וגו'. ואסיקנא הוי [אומר] אחד עמם שיש בו מוח ואחד עמם שאין בו מוח חייב. ומתבנין חוב לרש' לקיש אבר שיצא מקצתו, פ"ח חוץ לירושלם ונפסל חותך בבשר עד שמגיע ליצנא ומפריש בין הבשר בבשר שלא יצא וקולף, כולמו מפרשי הבשר הכשר שלא יצא, מפשיטו מן העצם עד שמגיע לפרק וחותך. ומנצא הבשר המופשט תלוי בפסח הכשר [ויצא מחבור, על הכשר והסורף הבשר שיצא והעצם עמו, ושאר הבשר המופשט מן העצם כשר לאכלו. ולרבי ריש לקיש למה אמרה המשנה שצריך קליפה עד הפרק הלא הוי שצירה העצם שלא במקום בשר [ואינו חייב, יקולף מן הבשר ומי ולא יאכלו באותו מקום בשר וישבר העצם. ומשני אישיון משום פקע. כלומר, כששובר העצם אינו מפרק עמו נסרה אלא נסק. חיישינן שמא יעלה הסדק במקום שצירה ויפרכ' חותך בפרק. רבינא אמר בקולית. אבר שיצא מקצתו כר תנן התם בסוף מסכתא זו הפגול והנותר מטמאין את הידיה, אפול (1) אמרין מ"ט גזרו בו רבנן טומאה משום חשדי כהונה שלא יחשדו הנוגע בו כי לאכלו נגע בו, הלכך גזרו בו טומאה שלא יבוא ליגע בו כלל. וחד מתני אנתר מפני שנתעצלו בו והיחיהו להיות נותר. חד מתני כוית מטמא הידיה כהאיסור אכילתו, מה איסור